

**Föreskrifter om ändring i Statens jordbruksverks
föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2010:15) om
djurhållning inom lantbruket m.m.;**

SJVFS 2013:xx

Saknr L 100:4

Utkom från trycket
den xxx xxx 2014

beslutade den xxx xxx 2014.

På teknisk runda

Statens jordbruksverk föreskriver¹, med stöd av 2, 4, 8 a och 17 §§ djurskyddsförordningen (1988:539) i fråga om verkets föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2010:15) om djurhållning inom lantbruket m.m.

dels att 1 kap. 2, 4, 14 och 26 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det i föreskrifterna ska införas ett nytt kapitel, 11 kap. av följande lydelse.

Dessutom beslutar Jordbruksverket om följande allmänna råd.

1 KAP. GEMENSAMMA BESTÄMMELSER

Inledande bestämmelser

2 §² Dessa föreskrifter och allmänna råd innehåller bestämmelser om djurhållning inom lantbruket m.m. Bestämmelserna omfattar djurslagen nötkreatur, gris, får, get, fjäderfä utom strutsfåglar samt kanin.

Definitioner

4 § Ord eller uttryck som används i denna författning har följande betydelse:

allmänna råd: definieras i 1 § författningssamlingsförordningen (1976:725) som sådana generella rekommendationer om tillämpningen av en författning som anger hur någon kan eller bör handla i ett visst hänseende,

amko: ko som ger di till kalvar som inte är hennes egen avkomma,

avelskanin: hon- eller hankanin som hålls i syfte att avla fram kaniner för produktion av kött, päls eller ull,

daglig dödlighet (%): antalet slaktkycklingar som har dött i en stallavdelning samma dag, inklusive sådana som har avlivats på grund av sjukdom eller av andra skäl, dividerat med totala antalet slaktkycklingar i stallavdelningen den aktuella dagen, multiplicerat med 100.

betesbur: en bur utan botten eller med nätbotten som är placerad på gräsbevuxen mark så att djuren har möjlighet att beta,

bomaterial: bäddbart material såsom halm eller hö,

¹ Anmälan har gjorts enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 98/34/EG av den 22 juni 1998 om ett informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster (EGT L 204, 21.7.1998, s. 37, Celex 31998L0034), ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 98/48/EG (EGT L 217, 5.8.1998, s. 18, Celex 31998L0048)

² Senaste lydelse SJVFS 2012:13.

dBA: enhet för mätning av bl.a. ljudnivå (ljudtrycksnivå). "A" anger att det ingående ljudet vägts över det standardiserade A-filtret före nivåangivelsen. dBskalan är logaritmisk. En ökning eller minskning av ljudnivån med 10 dBA uppfattas av det mänskliga örat som en fördubbling respektive halvering av ljudet,

diko: ko som ger di till egen kalv eller egna kalvar,

djurhållare: fysiska eller juridiska personer som enligt avtal eller lag ansvarar för eller handhar djur, oavsett om detta sker stadigvarande eller tillfälligt,

dräktighetsperiod: begreppet används för suggor och gyltor och avser tiden från fyra veckor efter betäckning till en vecka före beräknad grisning,

dränerande golv: ett samlingsbegrepp för genomsläppliga golv. Gödseldränerande golv är golv som är konstruerade för att släppa igenom träck, urin och i viss mån strömedel till ett underliggande utrymme. Urindränerande golv är golv som är konstruerade för att enbart släppa igenom urin och annan vätska,

foderliggbås: bås som är både utfodringsplats och liggplats för lösgående djur,

forcerad ventilation: ventilationsflöden som överstiger det dimensionerade maxventilationsflödet i ett slaktgrisstall enligt Svensk Standard (SS 95 10 51). För slaktkycklingstallar avses ventilationsflöden som överstiger 75 procent av maxventilationsflödet,

fångbås: bås där nötkreatur står uppstallade på båsplatsen med fångbåge eller fånggrind. Båsplatsen är djurens utfodrings- och liggplats. Systemet innebär att djuren kan släppas lösa; mjölkorna framför allt i samband med mjölkningen,

förvaringsutrymme: en bur eller annan behållare, ett rum, en inhägnad eller ett annat avgränsat utrymme, där djur hålls,

gödseldeflektor: utrustning i vissa hönsburar. En från fodertrågets bakkant utstickande plåt som har till syfte att skydda äggen mot bl. a. nedsmutsning och hackning samt att förhindra rymning och gödselnedfall i underliggande burvåningsfodertråg,

gödseldränerande golv: se dränerande golv,

hårdgjord yta: ytan anses vara hårdgjord om den består av betong, asfalt eller annat likvärdigt material,

kanin: däggdjur tillhörande arten Europeisk kanin (*Oryctolagus cuniculus*),

kaninunge: kanin från födelsen och högst 8 veckor gammal,

kalv: ett nötkreatur som är högst sex månader gammalt,

kalvgömma: ett avskilt utrymme som bara kalvarna har tillträde till i lösdriftsstallar för am- eller dikor. Kalvgömman byggs vanligen upp i samband med kalvningen med flyttbara boxväggar eller dyl.,

kalvningsbox: en box som enbart är avsedd att användas för kor eller kvigor när de ska kalva och fram till några dagar efter kalvningen. En kalvningsbox kan vara utformad som en ensambox avsedd för en ko eller kviga eller som en gruppbox avsedd för flera kor eller kvigor. En kalvningsbox kan vara byggd som permanent box eller byggas upp med flyttbara boxväggar eller dyl. inför kalvning,

killningsbox: en box som enbart är avsedd att användas för getter när de ska killa och fram till några dagar efter killning. Killningsboxar byggs vanligen upp i gemensamboxen med flyttbara boxväggar eller dyl. inför killning,

kontinuerlig uppfödning: hållande av, i normalfallet, djur av olika åldrar i stall eller stallavdelning. Insättning av nya djur sker efterhand,

kontrollprogram: ett program som tagits fram i syfte att säkra en god djuromsorg och som är godkänt av Jordbruksverket, samt är knutet till en bestämmelse i denna författning,

konventionell uppfödning i grisningsbox: suggan hålls lösgående tillsammans med smågrisarna i en box. Smågrisarna har tillgång till avskilt ligg- och utfodringsutrymme som är skyddat mot drag och som oftast är uppvärmningsbart,

kortbås: bås för bundna nötkreatur där djuren ständigt kan hålla huvudet in över foderbordet,

lammingsbox: en box som enbart är avsedd att användas för tackor när de ska lamma och fram till några dagar efter lamningen. Lammingsboxar byggs vanligen upp i gemensamboxen med flyttbara boxväggar eller dyl. inför lamning,

liggarea: avser boxareor som är godkända som liggytor. Anordningar för utfodring som inkräktar på liggarean inräknas inte i denna,

liggbås: bås som endast är liggplats för lösgående djur,

ligghall: stall med liggplatser för lösgående djur. Djuren hålls inte instängda i stallet utan kan själv välja när de vill använda det,

långbås: bås för bundna nötkreatur där djuren i regel bara tillåts att nå in över foderbordet i samband med att de äter och i övrigt är utestängda från foderbordet,

mellanbås: bås för bundna nötkreatur. Mellanbåset är en kombination av kort- och långbås. Foderbordsgrinden är i regel rörlig,

mottagningsstall: ett stall eller stallavdelning avsedd för mottagning och inhysning av kalvar som kommer från annan djurbesättning i syfte att minska smittspridning till de djur som redan finns på anläggningen,

omgångsuppfödning: hållande av djurgrupp/flock med individer av likartad ålder i eget stall eller egen stallavdelning. Insättning av ny djurgrupp sker inom en begränsad tidsperiod och inte förrän stallet eller stallavdelningen tömts helt,

ppm: koncentration av ett visst ämne mätt i miljondelar (parts per million),

rede: avskilt utrymme för äggläggning,

slaktgrisar: grisar mellan ca 35 kg och slaktvikt,

spalt: mellanrummet mellan stavar i ett spaltgolv,

spaltgolv: spaltgolv är en typ av dränerande golv som består av stavar av t.ex. betong, trä, metall eller plast vilka läggs med visst avstånd från varandra,

stall: byggnad för hållande av djur,

stallavdelning: del av ett stall som är avskilt från andra delar av stallet, normalt med täta väggar,

ströad liggyta: en bädd av strö som i regel kräver daglig tillsyn och daglig utgödsling. Förbrukat och blött strömedel ersätts med nytt,

ströbad/sandbad: utrymme med luckert strömedel där värphöns i bur kan tillfredsställa sina beteendebestöv såsom att picka, sprätta och utföra sandbadsbeteende,

ströbädd: en bädd av strö som gödglas ut med ett intervall från någon eller några veckor upp till ett år. En ströbädd hålls torr genom att nytt strömedel tillförs ovanpå det gamla. En ströbädd som "brinner", dvs. utvecklar värme under en biologisk nedbrytningsprocess, kallas vanligen djupströbädd,

termisk komfort: djuren har termisk komfort inom den s.k. termoneutrala zonen. I denna zon kan djuren utan svårigheter upprätthålla sin värmebalans. Den termoneutrala zonen begränsas nedåt av den nedre kritiska temperaturen och uppåt av den övre kritiska temperaturen. När omgivningen har en temperatur under den undre kritiska temperaturen måste djuren öka sin ämnesomsättning och äta mer foder för att behålla sin kroppstemperatur. Vid temperaturer över den övre kritiska temperaturen kommer djurens kroppstemperatur att stiga på grund av att de av fysikaliska skäl inte kan bli av med sin överskottsvärme. De kritiska

temperaturgränserna påverkas av en mängd faktorer såsom djurets vikt, djurets hälsa, utfodringsintensitet, lufthastighet, luftfuktighet, liggytor, strö, antal djur i gruppen samt djurens möjlighet till rörelse,

tillgänglig area: för hönsen ständigt tillgängliga areor med minst 0,3 m bredd och minst 0,45 m fri höjd. Redesarean får inte medräknas. För unghöns avses ständigt tillgängliga areor,

totalarea: begreppet avser areor där djuren kan röra sig utan hinder, som regel liggarean och gödslingsarea. Anordningar för utfodring som inkräktar på totalarean inräknas inte i denna, dock får ätbås i ströad liggbbox för grisar inräknas i totalarean under förutsättning att funktionen i boxen inte påverkas negativt,

ungdjur: nötkreatur som är högst 24 månader gamla, dock ej kalvar och dräktiga kvigor som har mindre än två månader kvar till förlossning och växande kanin som är äldre än 8 veckor och högst 6 månader gammal,

urindränerande golv: se dränerande golv,

utgångsdjur: djur som går ute eller har möjlighet att gå ut på betesmark eller i rasthage halva dygnet eller mer under den kalla årstiden då betestillväxt inte sker,

växande grisar: avvanda grisar med en vikt upp till ca 130 kg,

ätbås: bås som endast är ätplats för lösgående djur.

Utrymme, inredning och utrustning

14 § Djur som behöver särskild vård ska kunna tas omhand lösgående i ett närbeläget utrymme och ska där vid behov kunna hysas individuellt. Utrymmet ska ha ett klimat som djuren är vana vid.

För utgångsdjur och för djur som under den kalla årstiden hålls i stallar eller andra förvaringsutrymmen med utomhusliknande klimat, ska det även finnas behandlingsplatser som kan värmas upp eller på annat sätt vara anpassade så att djurens behov av termisk komfort tillgodoses.

För mjölkkor ska sådant utrymme som avses i första stycket vara utformat och anpassat så att mjölkning kan ske i utrymmet.

Första stycket gäller inte fjäderfästallar där sjuka eller skadade djur omedelbart avlivas.

Allmänna råd till 1 kap. 14 §

För grisar och lösgående nötkreatur utom utgångsdjur bör det utrymme som avses i föreskriften kunna hysa minst vart 25:e djur.

För får, getter, bundna nötkreatur och utgångsdjur bör det utrymme som avses i föreskriften kunna hysa minst vart 50:e djur.

För utgångsdjur eller djur som hålls på bete bör ett sådant utrymme som avses i föreskriften vara placerat eller kunna iordningställas så att det är tillgängligt inom en halvtimme för det djur som behöver tas om hand i utrymmet.

Ett behandlingsutrymme som ska kunna värmas upp bör utformas så att uppvärmning till minst 10°C kan ske inom en timma.

Fönster och belysning

26 § Stallar ska vara försedda med fast monterad belysning som inte förorsakar djuren obehag och som medger att tillsyn kan utövas utan svårigheter. Kravet på fast monterad belysning gäller inte för ligghallar utomhus och förvaringsutrymmen utomhus för kaniner under förutsättning att tillräcklig belysning, som möjliggör tillsyn, är ordnad på annat sätt.

11 KAP. SÄRSKILDA BESTÄMMELSER FÖR KANINER

Skötsel

1 § Endast kaniner som är födda i fångenskap får födas upp för produktion av kött, päls eller ull eller hållas som avelskaniner.

2 § Kaniner ska hållas på sådant sätt att de inte skadar varandra. Könsmogna okastrerade hanar ska inte hållas tillsammans. En hona ska inte hållas kontinuerligt tillsammans med en könsmogen okastrerad hane.

Allmänna råd till 11 kap. 2 §

Tidpunkten för, och tillvägagångssättet vid sammanförandet av djur till par eller grupp bör väljas med hänsyn till djurets ålder och kön samt andra omständigheter.

Par och grupper av kaniner bör sättas samman av unga djur och hållas oförändrade. Vuxna kaniner bör sammanföras på en plats som är okänd för alla. Vid ett sammanförande bör även förvaringsutrymmet eller inredningen ändras. Vuxna honor med diande ungar bör inte sammanföras i nya grupper. En grupp bör inte bestå av fler än tio vuxna djur. Kaniner som hålls i par eller grupp bör ha tillgång till gömställen eller föremål som ger dem möjlighet att komma utom synhåll för varandra.

Ungdjur bör hållas kullvis och könssorteras innan 12 veckors ålder.

3 § Inför parningen ska honan placeras hos hanen. Kaninerna ska under hela parningsperioden ges extra tillsyn.

4 § Kaninungar ska avvänjas tidigast vid en ålder av 6 veckor. Endast i undantagsfall om välbefinnandet hos modern eller ungarnas hotas får avvänjning göras vid lägre ålder. Kaninungar ska inte hållas ensamma. Ungdjur ska inte hållas tillsammans med modern.

Allmänna råd till 11 kap. 4 §

Kaninungar bör efter avvänjningen hållas kullvis.

Ungdjur bör könssorteras senast vid 12 veckors ålder.

5 § Kaninernas klor ska inspekteras regelbundet och klippas vid behov.

6 § Kaniner ska vid behov ges tillräcklig pälsvård.

Allmänna råd till 11 kap. 6 §

Angorakaniner bör klippas minst en gång var tredje månad.

Utrymme, inredning och utrustning

Allmänna råd till 2 § djurskyddslagen

Anläggningen bör sektioneras, så att avelsdjur, dräktiga och digivande honor kan hållas åtskilda från växande djur och djur som föds upp till slakt.

7 § Förvaringsutrymmen för kaniner ska vara utformade så att kaninen kan ha bekväm sovställning, fritt sträcka ut kroppen, resa sig på ett naturligt sätt samt utföra pälsvård utan svårigheter.

8 § Förvaringsutrymmen ska vara rymningssäkra. Utrymmenas öppningar ska vara utformade och placerade på ett sådant sätt att djuren kan tas in och ur utrymmet på ett säkert sätt. Om förvaringsutrymmen är placerade intill varandra ska de vara utformade eller uppställda så att djuren inte kan skada varandra.

Allmänna råd till 11 kap. 8 §

Boxväggar i boxar utan lock bör vara minst 1,20 m höga.

Avståndet mellan bursystem placerade mot varandra bör vara minst 1,40 m.

9 § I anslutning till förvaringsutrymmen ska ett särskilt mottagningsutrymme finnas där kaniner som tillförs besättningen ska hållas avskilda från övrig djurhållning under minst två veckor.

10 § Förvaringsutrymmen för kaniner ska vara försedda med strö av halm eller annat jämförbart material.

Allmänna råd till 11 kap. 10 §

Strömedel till angorakaniner bör utgöras av halm. Strömedel bör finnas i sådan mängd att kaniners behov av att gräva tillgodoses.

11 § Förvaringsutrymmen ska vara utformade och placerade så att djuren skyddas mot direkt solljus, vinddrag och nederbörd.

Hållande av kaniner utomhus vintertid får endast ske om förvaringsutrymmet är upphöjt från marken.

12 § Det ska finnas lämplig utrustning för att på ett djurskyddsmässigt godtagbart sätt hantera kaniner vid undersökning, behandling, provtagning och avlivning.

13 § Kaniner ska hållas så att buller, föroreningar eller andra yttre faktorer inte innebär störning för djuren.

14 § Kaninhonor ska ha tillgång till bokammare senast en vecka innan beräknad tid för förlossning och fram till minst fyra veckor efter förlossningen. När honor hålls i grupp ska det finnas minst en bokammare per hona.

En bokammare ska vara avgränsad med minst två väggar och tak samt vara utformad så att kaninhonan och kaninungarna kan ligga i naturliga viloställningar.

15 § Kaniner ska ha tillgång till en hylla med tillräckligt utrymme för att kunna sitta på och under denna. Hyllan får utgöras av bolådans tak.

16 § Kaniner ska hållas i en berikad miljö som ger goda möjligheter till sysselsättning och ha tillgång till lämpligt gnagmaterial.

Allmänna råd till 11 kap. 16 §

Miljöberikning kan bestå av anordningar som ger kaniner möjlighet att klättra på, hoppa upp på, krypa under eller stimulerar födosöksbeteende.

Även möjlighet för visuell kontakt med andra kaniner bör finnas.

Gnagmaterial bör utgöras av färska grenar eller kvistar med bark.

17 § Kaniner ska ha tillgång till bäddbart bomaterial.

Allmänna råd till 11 kap. 17 §

Bomaterial bör bestå av halm eller hö.

Foder och vatten

18 § Kaniner ska ha fri tillgång till långstråigt grovfoder, såsom hö och gräs.

19 § Kaniner ska ges ljummet dricksvatten vid minst två tillfällen per dygn när temperaturen i kaninens utrymme understiger 0° C.

Mått

20 § Största andelen öppning i spaltgolv eller andra dränerande golv får vara högst 35 procent och öppningarnas bredd får vara högst 15 mm.

Första stycket gäller inte för betesburar.

21 § Minsta utrymme¹⁾ vid gruppållning av kaniner avsedda för slakt med en högsta ålder av 16 veckors anges i tabellen nedan.

Tabell 26

Vikt (kg)	Längd (m)	Bredd (m)	Höjd ²⁾ (m)	Totalarea ^{3) 5)} per djur (m ²)	Liggarea ^{3) 4)} per djur (m ²)
≤ 3,0	2,00	1,25	0,70	0,30	0,18
> 3,0	2,50	1,50	0,70	0,37	0,22

¹⁾ Hyllans area inräknas inte i angivna areor.

²⁾ Avser avståndet mellan förvaringsutrymmets golv och tak.

³⁾ Vid gruppstorlek > 10 kaniner ska arean ökas med 5 %.

⁴⁾ Liggytan får inte bestå av dränerande golv.

⁵⁾ Dränerande golv får användas i utrymmen med en temperatur på minst 10° C.

Det dränerande golvet ska då bestå av plast. Dränerande golv av nät får användas i betesburar under förutsättning att djuren kommer i god kontakt med marken.

22 § Minsta utrymme¹⁾ per djur vid gruppållning av andra kaniner än sådana som anges i 21 § framgår av tabellen nedan.

Tabell 27

Vikt (kg)	Totalarea⁴⁾ (m²)	Liggarea³⁾ (m²)	Totalarea^{4) 5)} Digivande avelshona inklusive kull (m²)	Liggarea³⁾ Digivande avelshona inklusive kull (m²)	Kortaste sidan (m)	Lägsta höjd²⁾ (m)
≤ 2,0	0,30	0,18	0,70	0,42	0,50	0,50
> 2,0-3,5	0,35	0,21	0,80	0,48	0,60	0,60
> 3,5-4,5	0,40	0,24	0,90	0,54	0,70	0,80
> 4,5-6,0	0,45	0,27	1,00	0,60	0,70	0,80
> 6,0	0,50	0,30	1,20	0,72	0,80	0,90

¹⁾ Hyllans area inräknas inte i angivna areor.

²⁾ Avser avståndet mellan förvaringsutrymmets golv och tak.

³⁾ Liggytan får inte bestå av dränerande golv.

⁴⁾ Dränerande golv får användas i utrymmen med en temperatur på minst 10° C.

Det dränerande golvet ska då bestå av plast. Dränerande golv av nät får användas i betesburar under förutsättning att djuren kommer i god kontakt med marken.

⁵⁾ Bokkammare får inräknas i totalarean.

23 § Minsta utrymme¹⁾ per djur vid individuell hållning anges i tabellen nedan.

Tabell 28

Vikt (kg)	Totalarea⁴⁾ (m²)	Liggarea³⁾ (m²)	Totalarea^{4) 5)} Digivande avelshona inklusive kull (m²)	Liggarea³⁾ Digivande avelshona inklusive kull (m²)	Kortaste sidan (m)	Lägsta höjd²⁾ (m)
≤ 2,0	0,50	0,30	0,70	0,42	0,50	0,50
> 2,0-3,5	0,70	0,42	0,80	0,48	0,60	0,60
> 3,5-4,5	0,80	0,56	0,90	0,54	0,70	0,80
> 4,5-6,0	0,90	0,63	1,00	0,60	0,70	0,80
> 6,0	1,00	0,60	1,20	0,72	0,80	0,90

- 1) Hyllans area inräknas inte i angivna areor.
 2) Avser avståndet mellan förvaringsutrymmets golv och tak.
 3) Liggytan får inte bestå av dränerande golv.
 4) Dränerande golv får användas i utrymmen med en temperatur på minst 10° C.
 Det dränerande golvet ska då bestå av plast. Dränerande golv av nät får användas i betesburar under förutsättning att djuren kommer i god kontakt med marken.
 5) Bokkammare får inräknas i totalarean.

24 § Minsta utrymme i bokkammare för avelshona med kull anges i tabellen nedan.

Tabell 29

Vikt (kg)	Längd (m)	Bredd (m)	Höjd (m)
≤ 2,0	0,35	0,30	0,30
> 2,0-3,5	0,35	0,30	0,35
> 3,5-4,5	0,40	0,30	0,35
> 4,5-6,0	0,45	0,35	0,40
> 6	0,50	0,40	0,40

Ikraftträdandebestämmelser

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 juli 2014. De allmänna råden ska gälla från samma tidpunkt. Dock gäller att:

- 11 kap. 11, 14 och 15 §§ träder i kraft den 1 juni 2015
- 11 kap. 9, 20, 21, 22 och 23 §§ träder i kraft den 1 juli 2019.

Vid förprövningspliktig ny-, till- eller ombyggnad av sådana stallar eller andra förvaringsutrymmen som avses ovan gäller dock de nya föreskrifterna.

LEIF DENNEBERG

Enisa Miljanic
 (Enheten för häst, fjäderfä och vilt)